

hvorfor han ikke vil fortsætte dermed. Nu hørte jeg nok det ærede Medlem for Viborg Amts 3die Valgkreds (N. P. Jensen) sige, at det var vanskeligt at vurdere, og det ærede Medlem gjorde opmærksom paa, at nu skal vi have tre Vurderinger, en til Skat, en til Oprettelse af Brug ifølge dette Lovforslag og en Vurdering, hvorefter vi skal ekspropriere. Jeg tror, at disse tre Vurderinger meget godt kan falde sammen. Der staar ikke noget som helst i Lovforslaget angaaende Jord i offentligt Eje om, at der skal foretages en særskilt Vurdering dertil. Der staar blot, at man ønsker, at Vurderingen af Jorden skal foretages hvert femte Aar. Det staar ogsaa i Ejendomsskyldloven, og for saa vidt kan de to Vurderinger meget godt falde sammen. Men vi faar vel nok en anden Form for Skat paa Jord end den, vi i Øjeblikket har som Ejendoms-skyld. Vi har jo vedtaget et Lovforslag om, at der skal finde en Vurdering af Jorden Sted i 1920, og jeg skulde tage meget fejl, om man ikke til den Tid kunde blive enig om at lægge Skatten over paa Jorden og kun fritage Bygningerne; jeg skulde ogsaa tage meget fejl, om man ikke kunde blive enig om, at disse Vurderinger skulde falde sammen.

Det ærede Medlem fra Ribe havde ikke noget imod det Nævn, der ifølge Lovforslaget skulde nedsættes, ej heller den Opstilling, som har fundet Sted: at man først skulde forsøge at købe Jord i det offentlige Marked, og dernæst skulde man benytte sig af Forkøbsretten ved Tvangsauktioner af Ejendomme. Men hvis disse Midler ikke viste sig tilstrækkelige til derved at skaffe den Jord til Veje, som der var Brug for, skulde man have i Baghaanden, at man ogsaa kunde benytte sig af Ekspropriation.

Flere ærede Medlemmer, f. Eks. det ærede Medlem fra Ribe og det ærede Medlem fra Varde (Pinholt), og jeg tror ogsaa det ærede Medlem for Viborg Amts 3die Valgkreds (N. P. Jensen), havde ikke noget imod at ekspropriere Jord til Byggepladser, men de havde imod Ekspropriation af Landbrugsjord. Det vil med andre Ord sige, at selve Principet Ekspropriation er man ikke imod, men man gaar ud fra, at der for Øjeblikket ikke er nogen Trang til Ekspropriation, fordi der er Jord nok at faa. Men dersom nogen tror, at man kan skaffe Jord til Veje ved at gennemføre dette Lovforslag, tror man fejl. Det kan man ikke. Hvad man kan, er at skaffe en lettere Adgang til den

Jord, vi har. Det er ganske rigtigt, at vi har Jord nok; man behøver kun at se paa de store Godsbesiddelser, der er i vort Land. Besiddelser saa store, at Ejerne næsten ikke kan overskue dem. Der er altsaa i og for sig Jord nok at faa, naar blot man vil betale Prisen. Men er der ikke ogsaa Jord nok i Byerne, hvis man vil betale Prisen? Der ligger maaske nok omkring i Byerne mange Byggepladser, som man siger, man ikke kan faa, fordi Ejerne ikke ønsker at sælge, men det vil vel kun sige, at de ikke ønsker at sælge til den Pris, der bliver budt dem for Jorden. Hvis man vil indskrænke det Privilegium, som det er i Øjeblikket at sidde inde med Jord, altsaa hvis man vil hindre, at en Jordejer kan nægte at sælge sin Jord, hvis han ikke faar den Højpris, som nu en Gang er blevet sat paa Jorden, mener jeg, det er nødvendigt, at man har det i Baghaanden, at Samfundet har Ret til at skaffe Jorden til Veje ved Ekspropriation.

Det ærede 3die Medlem for Viborg Amt (N. P. Jensen) var ogsaa inde paa Ekspropriationsbestemmelsen. Det ærede Medlem har vist ikke rigtig læst Lovforslaget; thi der er der netop taget Hensyn til alle de Betæneligheder, som det ærede Medlem var inde paa, netop fordi man ønsker at opfylde Grundlovens Bestemmelse om fuld Erstatning. Maa jeg med Hensyn til Spørgsmaalet om fuld Erstatning sige, at der jo ifølge Grundlovens § 80 er visse Betingelser, som skal overholdes ved Ekspropriation af Jord. Ingen kan tilpligtes at afstaa sin Ejendom, uden hvor Almenvellet kræver det, det er den første Betingelse. Og dernæst: det kan kun ske ifølge Lov og mod fuld Erstatning. Nu kunde man spørge, om Almenvellet i det her foreliggende Spørgsmaal kræver Ekspropriation af Jord. Jeg mener, at Almenvellet kræver det. Kan man nogen Sinde tale om Almenvellet, maa det vel være i et saadant Tilfælde som dette, hvor man ved, der staar Tusinder og atter Tusinder af unge Mænd og Kvinder, som næsten ikke kan faa Bolig og i hvert Fald ikke Boplads paa Landet, ikke kan faa deres eget Jordbrug at drive. Dersom der ikke her er Tale om Almenvellet, ved jeg ikke, hvad Almenvellet er. Naar der skal anlægges en Jernbane, eller en Skole skal bygges eller en Havn anlægges, siger man, at Almenvellet kræver det, og at man derfor har Ret til Ekspropriation. Men naar saa mange Mennesker staar og ikke kan komme i Virksom-